

~ WSPÓLNOTA ~

Gazetka Parafii Świętego Michała Archanioła w Leśnej
Leśna 414, 34-300 Żywiec tel./fax (0-33) 867-13-55
www.lesna.bielsko.opoka.org.pl lesna@bielsko.opoka.org.pl

ROK VI

Nr 16

11-12 kwietnia 2004 r.

Nabożeństwo Drogi Krzyżowej

Droga Krzyżowa traktowana była do niedawna jako przejaw ludowej religijności, dziś nabożeństwo to przeżywa swój renesans. Coraz częściej na ulicach dużych miast wytyczane są kolejne stacje, między którymi przechodzą wielotysięczne procesje, kilkumetrowe krzyże niosą przedstawiciele różnych zawodów, a nawet różnych kościołów chrześcijańskich. Droga Krzyżowa znalazła swoje miejsce w mediach, na szlakach turystycznych i w więzieniach.

Historia nabożeństwa

Droga Krzyżowa to nabożeństwo, które ma upamiętniać wędrówkę Jezusa Chrystusa z krzyżem na ramionach ulicami Jerozolimy od miejsca wydania wyroku w pretorium Piłata do miejsca ukrzyżowania na Golgocie. Podczas nabożeństwa rozważanych jest 14 etapów (termin „stacje” wprowadził w 1458 roku Wiliam Wey) męki Chrystusa. Często rozważaniom towarzyszy symboliczna wędrówka od stacji do stacji oznaczonych z przedstawieniami wydarzeń rozmieszczonych wewnątrz bądź na zewnątrz kościoła, niekiedy także przejście ulicami miasta.

Dziewięć stacji Drogi Krzyżowej ma oparcie w ewangelicznych opisach męki Pańskiej: skazanie Jezusa na śmierć, włożenie krzyża na Jego ramiona, pomoc Szymona z Cyreny, rozmowa z niewiastami – przytaczana tylko przez Łukasza – zdjęcie szat z wyjątkiem płótna przepasującego biodra, ukrzyżowanie, śmierć na krzyżu, zdjęcie z krzyża, złożenie na łonie matki i złożenie do grobu. Pozostałych pięć stacji wywodzi się z opisów pozabiblijnych np. spotkanie z Weroniką – bądź też zostały wywnioskowane z tekstów biblijnych np. spotkanie z matką.

W Nowym Testamencie nie ma dokładnych informacji o trasie drogi krzyżowej Chrystusa. Wiadomo z relacji poza ewangelicznych, że trasa skazanych na ukrzyżowanie przebiegała najruchliwszymi ulicami miasta. Skazani nieśli zazwyczaj tylko poprzeczną belkę krzyża, którą potem umieszczano na pionowym pału znajdującym się na stałe na niewielkim, pięciometrowym

wzniesieniu za murami Jerozolimy, zwanym Golgotą.

Pierwsi chrześcijanie otaczali trasę drogi krzyżowej Chrystusa w Jerozolimie czcią, na równi z innymi miejscami upamiętniającymi Jego tam obecność. Oznaczano je kamieniami bądź budowano kościoły. Kult miejsc związanych z drogą Chrystusa na Golgotę rozwinął się dzięki pielgrzymom przybywającym do Jerozolimy. Między XI i XIII wiekiem zaczęto wyodrębniać etapy drogi krzyżowej. Pierwsze aluzje i wzmianki o „bolesnej drodze” zawierają dzieła Ernula z 1228 r. i dominikanina Ricoldo z Montecroce z 1294 roku. W 1320 roku franciszkanie, którym została powierzona opieka nad świętymi miejscami w Jerozolimie, ustalili porządek zwiedzania drogi krzyżowej, ale aż do końca XVIII wieku lokalizacja ani kolejność stacji nie była ustalona. Dopiero w XVIII wieku przyjął się w Jerozolimie zwyczaj odprawiania odrębnego nabożeństwa Drogi Krzyżowej w obecnym kształcie.

Do rozpowszechnienia Drogi Krzyżowej przyczynili się franciszkanie i odpusty przyznawane za odprawianie tego nabożeństwa. Początkowo odpusty dotyczyły tylko zakonników, jednak franciszkanie raz w miesiącu odprawiali także Drogę Krzyżową z udziałem wiernych i w 1726 roku papież Benedykt XIII rozciągnął odpusty na wszystkich wiernych uczestniczących w nabożeństwie. Franciszkanie otrzymali też prawo do erygowania stacji Drogi Krzyżowej w kościołach i kaplicach za zgodą ordynariusza miejsca od papieża Klemensa XII w 1731 roku i papieża Benedykta XIV w 1741 roku. Zabraniano natomiast erygowania Drogi w kościołach sąsiadujących ze świątyniami i klasztorami franciszkańskimi, w których były już jej stacje. Zakaz

ten uchylił papież Pius XI w 1871 roku. W 1931 roku papież Pius XI udzielił pozwolenia na odprawianie nabożeństwa Drogi Krzyżowej przed krzyżykiem chorym i więźniom.

Polska Tradycja

W Polsce kult drogi krzyżowej Chrystusa zaczął się wyodrębniać w XVI wieku i przyjmował formę nabożeństwa do ran Chrystusa. Taką formą nabożeństwa są np. dróżki kalwaryjskie. Rozważanie stacji Drogi Krzyżowej łączyło się z odwiedzinami kilku ołtarzów lub kościołów. Ksiądz Jakub Wujek zalecał w dodatku do „Postylli mniejszej” odwiedzenie 7 kościołów lub 7 ołtarzy. Liczba rozważanych stacji Drogi Krzyżowej wahała się od 10 do 18. Od 1730 roku bernardyni i reformaci w swoich klasztorach rozmieszczali obowiązkowo symboliczną 14 – stacyjną drogę krzyżową w chórze, na korytarzu klasztornym, w kościele lub na dziedzińcu przykościelnym. Po 1871 roku, kiedy papież Pius IX zniósł klauzulę ograniczającą erygowanie stacji Drogi Krzyżowej w kościołach niefranciszkańskich, nabożeństwo rozpowszechniło się w parafiach. Odprawiano je w piątki i w niedziele. W te ostatnie dni Drogę Krzyżową stopniowo zastąpiło nabożeństwo Gorzkich Żali.

W XVII wieku w Polsce upowszechniły się kalwarie, czyli plenerowe sanktuaria pasyjne do rozważania męki Pańskiej, będące próbą odtworzenia układu topograficznego jerozolimskich miejsc świętych. Kalwarie mają własne nabożeństwa drózek Jezusa (związanych z męką i śmiercią Chrystusa) i drózek Maryi (związanych z życiem Matki Bożej). Takie sanktuaria powstały w Polsce w Zebrzydowicach, Pakości, Wejherowie, Górze Kalwarii i Paclawiu. Liczba kapliczek upamiętniających mękę i śmierć Chrystusa w kalwariach waha się od dwudziestu kilku do czterdziestu czterech w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Motyw drogi krzyżowej Chrystusa przejęła mesjanistyczna literatura romantyzmu jako metaforę dziejów Polski pod zaborami. Także w czasie II wojny światowej odprawiano nabożeństwo Drogi Krzyżowej, by wzbudzić nadzieje na przetrwanie ciężkich lat okupacji.

Czasy komunizmu w Polsce próbowały zepchnąć nabożeństwo Drogi Krzyżowej do uroczystości odprawianych tylko w kościele. Wierni stawiali temu opór, m.in. Ruch Światło – Życie. Podczas każdych wakacyjnych rekolekcji, których program stworzył ks. Franciszek Blachnicki, organizował on jeden dzień plenerowego

nabożeństwo Drogi Krzyżowej. Młodzież nosła na zmianę ogromny krzyż, który zostawiała na końcu drogi, najczęściej na niewielkich wzniesieniach.

Współczesne formy nabożeństwa

Sytuacja zmieniła się po 1989 roku. Współcześnie w dużych miastach całego kraju mieszkańcy wytyczają stacje na głównych ulicach. Wielotysięczne tłumy podążają ich szlakiem m.in. w Warszawie, Poznaniu, Łodzi, Częstochowie, Rzeszowie, Włocławku i Katowicach. Kilkiemetrowe krzyże na swoich ramionach niosą policjanci, strażacy, studenci, radni, a także prawnicy, rzemieślnicy i lekarze. Nabożeństwo jest odprawiane w różnych intencjach i w wielu formach.

Z krzyżem własnych cierpień idą osoby chore. W Radomiu w poprzednich latach odbywała się Droga Krzyżowa dla osób upośledzonych umysłowo. Pomysł takiego nabożeństwa wyszedł od młodzieży z Warsztatów Terapii Zajęciowej, które działają przy polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Była to manifestacja cierpienia i jednocześnie świadectwo wiary osób chorych i niepełnosprawnych. Nabożeństwo Drogi Krzyżowej jest także formą wyrażenia próśb i dziękczynienia. Na terenie obozu koncentracyjnego w Brzezince od wielu lat przy kolejnych stacjach modlą się członkowie Bractwa Trzeźwości w intencji alkoholików i ich rodzin

Od kilku lat ulicami największych miast przechodzą procesje Drogi Krzyżowej w intencji bezrobotnych. Duszpasterstwo Ludzi Pracy w Warszawie organizuje piątkowe nabożeństwa, podczas których krzyż do grobu ks. Jerzego Popiełuszki na Żoliborzu niosą hutnicy, górnicy, kolejarze, pocztowcy, harcerze i młodzież.

W intencji cierpień ludzi najuboższych ulicami podwarszawskiego Wołomina w ubiegłych latach szli pracownicy Caritas, wolontariusze i sami bezdomni. Charytatywna Droga Krzyżowa odbywała się pod hasłem: „Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu”. Nie wszyscy mogą wyjść z krzyżem na ulice miasta. Zamknięci na co dzień w swoich celach więźniowie odprawiają Drogę Krzyżową na dziedzińcu swojego więzienia. W ten sposób przeżywają nabożeństwo w areszcie śledczym w Krakowie. Więźniowie pamiętają, jak pewnego roku kardynał Franciszek Macharski pomagał im nieść krzyż do kolejnych stacji Męki Pańskiej.

Krzyż pomiędzy stacjami Drogi Krzyżowej niosą też wspólnie przedstawiciele różnych Kościołów chrześcijańskich. Takie ekumeniczne nabożeństwa

odbyły się w poprzednich latach m.in. w Łodzi i Bielsku – Białej. Rozważania przy poszczególnych stacjach prowadzili duchowni kolejnych wspólnot: Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego, Starokatolickiego Mariawitów, Ewangelicko – Reformowanego, Ewangelicko – Metodystycznego oraz rzymskokatolickiego. Stacje Męki Pańskiej znajdują się również na szlakach turystycznych. Nabożeństwo Drogi Krzyżowej odbywa się tradycyjnie na Górze Grzywackiej w Beskidzie Niskim i na szlaku bieszczadzkim na Tarnice. Rozważania kolejnych stacji prowadzą turyści, którzy przyjeżdżają nierzadko z odległych części Polski.

Plenerowa Droga Krzyżowa odbywa się też na szlaku z Jurkowa na Mogielnicę w Beskidzie Wyspowym, a także na ścieżkach Wolińskiego Parku Narodowego. Tradycją stała się też Droga Krzyżowa przeprowadzana o świcie ulicami Środy Wielkopolskiej. Kilka tysięcy osób o godzinie 4 nad ranem z zapalonymi świecami wyrusza z XV – wiecznej kolegiaty Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej. Wielu uczestników nabożeństwa idzie potem prosto do pracy.

Nabożeństwo znalazło swoje miejsce także w mediach. W 2001 roku w Wielki Piątek stacje Drogi Krzyżowej były emitowane w serwisach informacyjnych Radia Plus, jako najważniejsza informacja dnia. „Cały pomysł opiera się na tym, że

we fleszach i głównych wydaniach serwisów jako główna informacja podawana będzie rozłożona na kilkanaście odcinków męka Chrystusa” – tłumaczył KAI ówczesny dyrektor artystyczny Radia Plus Janek Pospieszalski. Od godziny 7.00 do godziny 15.00 „na bieżąco” relacjonowany był proces Jezusa z Nazaretu, Jego wydanie na śmierć i Droga Krzyżowa.

Nabożeństwo Drogi Krzyżowej jest też inspiracją dla współczesnych artystów. W 2001 roku w kościele św. Augustyna w Warszawie odbyło się Nabożeństwo Drogi Krzyżowej rozpisane na chór i orkiestrę. Oratorium Męki Pańskiej skomponował Marian Sawa do tekstów biblijnych opracowanych przez ks. Kazimierza Szymonika. Drogę Krzyżową muzyków poprowadził Chór Akademicki UKSW i Orkiestra Koncertowa Wojska Polskiego pod dyrekcją Grzegorza Mielimąki. Rok temu Tarnowianie mogli oglądać Drogę Krzyżową przygotowaną przez „grafficiarzy”. Ośmiometrowy krzyż i wielkoformatowe obrazy wielkopostne ozdobiły centrum Tarnowa. Wokół Krzyża umieszczono monumentalne obrazy przedstawiające poszczególne stacje Drogi Krzyżowej z elementami współczesnych tragedii i ludzkich dramatów. Wielkopostne obrazy wykonali młodzi plastycy we współpracy z „grafficiarzami”.

Opracowano na podstawie KAI

Przykazania Kościelne

(ostateczna wersja zatwierdzona dla Polski przez Kongregację Nauki Wiary)

1. W niedziele i święta nakazane uczestniczyć we mszy świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.
2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
3. Przynajmniej raz w roku w okresie wielkanocnym przyjąć Komunię Świętą.
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach.
5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Czwarte przykazanie:

Wszyscy wierni obowiązani są czynić pokutę. Dla wyrażenia tej pokutnej formy pobożności chrześcijańskiej Kościół ustanowił dni i okres pokuty. W tym czasie chrześcijanin powinien szczególnie praktykować czyny pokutne służące nawróceniu serca, co jest istotą pokuty w Kościele. Powstrzymanie się od zabaw pomaga w opanowaniu instynktów i sprzyja wolności serca.

Czynami pokutnymi są: modlitwa, jałmużna, uczynki pobożności i miłości, umartwienie przez wierniejsze pełnienie obowiązków, wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych i post.

- Czasem pokuty w kościele są poszczególne piątki całego roku i czas wielkiego postu.
- Wstrzemięźliwość obowiązuje wszystkich, którzy ukończyli 14. rok życia we wszystkie piątki i Środę Popielcową oraz zaleca się ją w Wigilię Bożego Narodzenia.
- Post obowiązuje w Środę Popielcową i w Wielki Piątek wszystkich między 18. a 60 rokiem życia.
- Uzasadniona niemożliwość zachowania wstrzemięźliwości w piątek domaga się od chrześcijanina podjęcia innych form pokuty.
- Powstrzymywanie się od zabaw obowiązuje we wszystkie piątki i w czasie wielkiego postu.

Święta nakazane:

- Wszystkie niedziele w ciągu roku
- Uroczystość Narodzenia Pańskiego 25 grudnia
- Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki 1 stycznia
- Uroczystość Objawienia Pańskiego 6 stycznia
- Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (Boże Ciało)
- Uroczystość Najświętszej Marii Panny 15 sierpnia
- Uroczystość Wszystkich Świętych 1 listopada
- Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego została przeniesiona na 7. niedzielę po Wielkanocy.

Historia przedszkola w Leśnej

"Leśna wieś ta na miejskim gruncie zasadzona jest, gdyż tam na tym miejscu leśni miejscy pola swoje miewali, pilnując lasu naonczas nazwanego Kabatu miejskiego i domy swoje oni sobie najpierw zbudowali, poddawszy się pod farę radziechowską, iż tam blisko do kościoła było chodzić niż przez las do miasta, która od leśnych ludzi i od leśnej rzeki nazwana, iż przez las miejski płynęła"

A.Komoniecki

Leśna to miejscowość koło Żywca w Gminie Lipowa, wtopiona w Kotlinę Żywiecką u podnóża Skrzycznego.

Budynek przedszkola znajduje się obok kościoła. Wybudowany został przed II wojną światową. W latach 40 tych rozbudował go Paweł Olszówka, który był jego właścicielem do lat 50 tych (do chwili

aresztowania). Do rozbudowy posłużył się materiałami budowlanymi zgromadzonymi do budowy kościoła w Leśnej.

W tym czasie budynek ten miał różnorakie przeznaczenie: w obecnej sali KGW był sklep tam, gdzie obecnie mieści się kuchnia przedszkola, była restauracja, a w ogrodzie zabaw znajdował się skład

drzewa i tartak.

Po wojnie w budynku tym siedzibę miała Gromadzka Rada Narodowa (obecny Urząd Gminy), której pierwszym przewodniczącym był Pan Biel, a kolejnym Pan Karol Piecuch.

Po przeniesieniu się władz Gromadzkiej Rady Narodowej do Lipowej budynek został wyremontowany i przystosowany do potrzeb przedszkola oraz na mieszkania słuźbowe dla nauczycieli, gdzie mieszkali między innymi: pani Malec, pani Bury, pani Szumska, pani Legutko oraz pani Lach, która sprzątała budynek w czasie gdy mieściła się w nim Gromadzka Rada Narodowa.

W latach 70- tych w obecnej sali KGW siedzibę miał Klub Prasy i Książki "Ruch", którego długoletnią kierowniczką była pani Janina Caputa.

Pierwszą dyrektorką przedszkola, które powstało około 1947-48 roku była pani Hildegarda Bąk, następnie pani Maria Pyclik, kolejną pani Stanisława Ciurla, a od 1963 do 1989 roku pani Regina Wolna. Od

roku 1989 funkcję dyrektora przedszkola w Leśnej pełni mgr Barbara Chobrzyńska.

Dzieci uczęszczające do przedszkola to dzieci w wieku od 3 do 6 lat, przebywające w placówce przedszkolnej od godz. 7⁰⁰ - 16⁰⁰. Przedszkole jest trzy oddziałowe i od wielu lat liczba wychowanków wynosi około 65 osób, z którymi pracuje pięć nauczycielek, wszystkie z wyższym wykształceniem.

Każde dziecko przebywające w przedszkolu jest objęte wszechstronnym oddziaływaniem, ma zapewnioną opiekę i może pogłębiać swoje zainteresowania podczas różnorodnych zajęć i zabaw organizowanych przez wyszkoloną i wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną.

*mgr Barbara Piecuch
nauczycielka przedszkola w Leśnej*

Historia przedszkola w Siennej.

"Wszystko, co naprawdę trzeba wiedzieć nauczyłem się w przedszkolu: o tym jak żyć, co robić, jak postępować, współżyć z innymi, patrzeć, odczuwać, myśleć, marzyć i wyobrażać sobie lepszy świat"

Robert Fulghum

Reforma szkolnictwa w 1978r. spowodowała, że klasy VII i VIII ze Szkoły Podstawowej w Siennej zostały przeniesione do Szkoły Podstawowej w Leśnej, w związku z tym część szkoły była pusta i powstał pomysł utworzenia przedszkola, o które mieszkańcy Siennej od dawna czynili starania. Organizowaniem przedszkola zajęła się pani Anna Jakubiec. Otwarcia placówki dokonano 11 XI 1978r. Pani Anna Jakubiec była nauczycielką i dyrektorem tego przedszkola do 1991r. Następnym dyrektorem została Wanda Baron i jest nim do dzisiaj.

W pierwszym roku działalności w przedszkolu był jeden oddział liczący 46 dzieci. W drugim roku zwiększyła się liczba dzieci, a także wzrosło zainteresowanie mieszkańców przedszkolem. Utworzono więc drugi oddział, który mieścił się na pierwszym piętrze w starej części szkoły. Z biegiem lat liczba dzieci zmniejszała się, dlatego w 1992r. zlikwidowano część oddziału. Został jeden oddział

dziewięciogodzinny, a drugi (zerwka) był czynny tylko 5-godzin. W 2000 r. w przedszkolu utworzono

tylko jeden oddział mieszany i tak jest do dziś.

Obecnie przedszkole zajmuje pomieszczenia na parterze prawego skrzydła Szkoły Podstawowej w Siennej. Przedszkole ciągle się modernizuje, przeprowadzane są remonty i unowocześnienia.

W ostatnich trzech latach w przedszkolu przeprowadzono gruntowne remonty: wymieniono wszystkie okna, położono parkiety w salach zajęć, pomalowano całe przedszkole, zakupiono meble do kuchni i do sal zajęć, zmywarę do naczyń, położono płytki na podłogę w łazience i szatni.

Przedszkole w Siennej rozwija się i zmienia swój wygląd dzięki dobrej współpracy z UG w Lipowej głównie z panem Wójtem, który szczególnie troszczy się o oświatę w naszej gminie.

Bardzo dobrze układa się także współpraca ze Szkołą Podstawową w Siennej. Przedszkole korzysta ze szkolnej sali gimnastycznej, biblioteki, pracowni komputerowej, kserokopiarki. Wspólnie organizuje się różne imprezy, takie jak np. wigilia, jasełka, wyjazdy do teatru, kina itd.

Przedszkole to instytucja, która stara się pomagać rodzicom w wychowaniu ich dzieci. Oprócz pracy wychowawczo-dydaktycznej i opiekuńczej organizuje różnego rodzaju imprezy, które integrują środowisko rodzinne. Dziecka są to m.in. uroczystości, imprezy środowiskowe, rodzinne zawody sportowe z udziałem dzieci i rodziców.

Wanda Baron

WIELKANOC

Wielkanocny pacierz

Nie umiem być srebrnym aniołem
ni gorejącym krzakiem-
Tyle Zmartwychwstań już przeszło
a serce mam byle jakie.

Tyle procesji z dzwonami
tyle już alleluja
a moja świętość dziurawa
na ćwiartce włoska się buja.

“ Wiatr gra mi na kościach mych psalmy
jak na koślawej fujarce
żeby choć papież spojrział
na mnie przez białe swe palce.

Żeby choć Matka Boska
przez chmur zabite wciąż deski
uśmiech mi swój zesłała
jak ptaszka we mgłę niebieskiej.

I wiem, gdy łzę swoją trzymam
jak złoty kamyk z procy
zrozumie mnie mały Baranek
z najcichszej Wielkiej Nocy.

Pyszczyk położy na rękę
sumienia wywróci podszewkę
Serca mojego ocali
czerwoną chorągiewkę.

Ks. Jan Twardowski

„Niebo i ziemia opiewają
dziś niepojęte i najwyższe Imię
Ukrzyżowanego, który
zmartwychwstał.
Wydaje się, że wszystko
pozostało bez zmian,
ale w rzeczywistości nic
nie jest tak, jak
dotychczas.
On, Życie nieśmiertelne,
odkupił życie każdego
człowieka
i na nowo otworzył je na
nadzieję.”

Jan Paweł II

Przyjęcia tej nadziei
płynącej od
Zmartwychwstałego i z Jego pustego
grobu, dobitnie przemawiającego, że dla
Boga nie ma sytuacji bez wyjścia, życzymy
wszystkim naszym Czytelnikom i
Parafianom.

Chrystus zmartwychwstał! Alleluja!
Cieszmy się nadzieją, alleluja!

